

Έρευνα και Ανάλυση Τουριστικής Αγοράς

Ε' εξάμηνο

Διδάσκουσα: Σοφία Βλάχου

ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Σχετικά με το μάθημα

- ▶ Το μάθημα απευθύνεται σε φοιτητές/ριες του Ε' εξαμήνου του Τμήματος Τουρισμού.
- ▶ Οργάνωση μαθήματος:
 - ▶ Διαλέξεις: 4 ώρες κάθε εβδομάδα
 - ▶ Τετάρτη 15:00-17:00 – Αιθ. 1 Τμήμα Πληροφορικής
 - ▶ Παρασκευή 15:00-17:00 Αιθ. 3 Τμήμα Πληροφορικής

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

- E-mail: sofiavlachou@ionio.gr
- Με μήνυμα στην πλατφόρμα
Open Courses

Στόχοι του μαθήματος

- Κατανόηση του πλαισίου της επιστημονικής έρευνας
- Παρουσίαση συνοπτικής φιλοσοφικής προσέγγισης της γνώσης
- Συγκριτική παρουσίαση και διάκριση της επιστημονικής έρευνας
- Παραδείγματα

Εισαγωγή

Θετικισμός - Εμπειρισμός

- Σύμφωνα με τον θετικισμό και τον εμπειρισμό, η γνώση βασίζεται στην **παρατήρηση** και την **εμπειρία**, και όχι σε αφηρημένες έννοιες ή μεταφυσικές εικασίες.
- Οι δύο αυτοί φιλοσοφικοί προσανατολισμοί είναι στενά συνδεδεμένοι, αν και έχουν ορισμένες διαφορές.

Εμπειρισμός

- ▶ Ο **εμπειρισμός** υποστηρίζει ότι όλη η γνώση προέρχεται από την εμπειρία, κυρίως μέσω των αισθήσεων. Οι εμπειριστές πιστεύουν ότι ο ανθρώπινος νους αρχικά είναι "άγραφος πίνακας", και ότι αποκτούμε γνώση μέσω της αλληλεπίδρασής μας με τον κόσμο. Οι βασικές αρχές του εμπειρισμού είναι:
 - 1. Αισθητηριακή Εμπειρία:** Οι γνώσεις μας βασίζονται στις αισθήσεις (όραση, ακοή, αφή κ.λπ.).
 - 2. Επαγωγική Λογική:** Οι γενικεύσεις μας για τον κόσμο βασίζονται σε παρατηρήσεις και επαναλαμβανόμενες εμπειρίες.
 - 3. Απόρριψη της Έμφυτης Γνώσης:** Η γνώση δεν είναι έμφυτη στον άνθρωπο, αλλά αποκτάται μέσω εμπειριών.

Θετικισμός

- Ο **θετικισμός** είναι μια πιο συγκεκριμένη μορφή εμπειρισμού που τονίζει την επιστημονική γνώση. Σύμφωνα με τον θετικισμό:
 - 1. Επιστημονική Μέθοδος:** Η αληθινή γνώση προέρχεται μόνο από τις θετικές (ή εμπειρικά επαληθεύσιμες) επιστήμες. Η μελέτη του φυσικού κόσμου μέσω της παρατήρησης, του πειράματος και της μέτρησης είναι ο μόνος έγκυρος τρόπος για να αποκτήσουμε γνώση.
 - 2. Απόρριψη Μεταφυσικής:** Ο θετικισμός απορρίπτει τη μεταφυσική και κάθε μη παρατηρήσιμη υπόθεση. Η πραγματικότητα είναι αυτή που μπορεί να παρατηρηθεί και να μετρηθεί.
 - 3. Αιτιοκρατία:** Οι επιστημονικές παρατηρήσεις μας επιτρέπουν να ανακαλύψουμε νόμους που διέπουν τον κόσμο, και αυτοί οι νόμοι μας επιτρέπουν να κάνουμε προβλέψεις για το μέλλον.

Η Γνώση σύμφωνα με τον Θετικισμό - Εμπειρισμό

- ▶ Εξέταση φαινομένων και όχι καταστάσεων απροσπέλαστων από την παρατήρηση.
- ▶ Ανακάλυψη καθολικών νόμων (γενικοί κανόνες) που διευκολύνουν την πρόβλεψη και απαλλάσσουν τον ερευνητή από την ανασφάλεια.
- ▶ Ωστόσο κάθε παρατήρηση, ενδεχομένων να υποπίπτει σε λάθη, παρανοήσεις και σφάλματα εξ αιτίας των βιωμάτων, τις αντίληψης και των απόψεων του ερευνητή.
- ▶ Η αντικειμενικότητα είναι προσωπική ευθύνη του ερευνητή.

Σχέση Αιτίας - Αποτελέσματος

- Το αίτιο προηγείται του αποτελέσματος – Δηλαδή κάτι που συμβαίνει (το αίτιο) προκαλεί κάτι άλλο να συμβεί (το αποτέλεσμα).

Παράδειγμα:

- Αίτιο: Ρίχνεις μια πέτρα στο νερό.
- Αποτέλεσμα: Δημιουργούνται κύκλοι στην επιφάνεια του νερού.

Παραδείγματα

- 1. **Αίτιο:** Έβρεξε πολύ.
- **Αποτέλεσμα:** Πλημμύρισαν οι δρόμοι.

- 2. **Αίτιο:** Ένας φοιτητής διάβασε εντατικά για την εξεταστική.
- **Αποτέλεσμα:** Πέτυχε υψηλή βαθμολογία.

- 3. **Αίτιο:** Ένας οδηγός έτρεχε με υπερβολική ταχύτητα.
- **Αποτέλεσμα:** Προκάλεσε τροχαίο ατύχημα.

- 4. **Αίτιο:** Ένας υπολογιστής έμεινε ανοιχτός για πολλές ώρες.
- **Αποτέλεσμα:** Η μπαταρία του εξαντλήθηκε.

Παραδείγματα στην έρευνα

- **Ιατρική έρευνα:** Το κάπνισμα (αίτιο) προκαλεί αυξημένο κίνδυνο για καρκίνο των πνευμόνων (αποτέλεσμα).
- **Κοινωνική έρευνα:** Η εκπαίδευση (αίτιο) συνδέεται με υψηλότερα επίπεδα εισοδήματος (αποτέλεσμα).
- **Περιβαλλοντική έρευνα:** Η ατμοσφαιρική ρύπανση (αίτιο) οδηγεί σε αύξηση των αναπνευστικών προβλημάτων (αποτέλεσμα).
- **Ψυχολογία:** Το άγχος (αίτιο) μπορεί να προκαλέσει μειωμένη απόδοση στην εργασία (αποτέλεσμα).

Παραδείγματα στην έρευνα στον τομέα του Τουρισμού

► **Αιτία:** Μείωση των τιμών των αεροπορικών εισιτηρίων.

Αποτέλεσμα: Αύξηση του αριθμού των τουριστών σε έναν προορισμό.

► **Αιτία:** Ανάπτυξη νέων τουριστικών υποδομών (π.χ. ξενοδοχεία, δρόμοι).

Αποτέλεσμα: Βελτίωση της τουριστικής εμπειρίας και αύξηση της επισκεψιμότητας.

► **Αιτία:** Φυσική καταστροφή σε δημοφιλή τουριστική περιοχή (π.χ. τυφώνας, πυρκαγιά).

Αποτέλεσμα: Μείωση της τουριστικής κίνησης και οικονομικές απώλειες.

► **Αιτία:** Εισαγωγή αυστηρών υγειονομικών μέτρων λόγω πανδημίας.

Αποτέλεσμα: Μείωση των τουριστικών αφίξεων και περιορισμός των ταξιδιών.

Διάκριση επιστημονικής έρευνας

- ▶ Ποσοτικές (quantitative) και Ποιοτικές (qualitative).
- ▶ Πρόκειται για συμβατική διάκριση, καθώς η συλλογή ποσοτικών δεδομένων ενσωματώνει και την ποιότητά τους και αντιστρόφως.

Χαρακτηριστικά ποιοτικής έρευνας

- ▶ Η ποιοτική έρευνα στηρίζεται στην κατηγοριοποίηση και στην ερμηνευτική προσωπικών βιωμάτων και εμπειριών.
 - ▶ Δίνει έμφαση στην εξήγηση και όχι στη συχνότητα εμφάνισης φαινομένων.
 - ▶ Χρησιμοποιεί νατουραλιστικές μεθόδους (π.χ. συνεντεύξεις, συμμετοχική παρατήρηση, βιογραφίες).
 - ▶ Ποσοτική μεθοδολογία (εντοπίζει και καταγράφει ένα κοινωνικό φαινόμενο) vs. Ποιοτική μεθοδολογία (προσπαθεί να το ερμηνεύσει).
-

Μέθοδοι επιβεβαίωσης αποτελεσμάτων ποιοτικής έρευνας

- Σύγκριση
- Επαλήθευση
- Ακριβής παράθεση μεθοδολογικών εργαλείων
- Εξέταση αποκλίσεων

Μέθοδοι επιβεβαίωσης αποτελεσμάτων ποιοτικής έρευνας

- **Σύγκριση:** σκοπός είναι η διασταύρωση ευρημάτων με άλλα παρόμοιων ερευνών, μέσω παρατήρησης, πειραμάτων, ερωτηματολογίων.
- Πολλές φορές η αδυναμία μιας μεθόδου είναι το δυνατό σημείο μιας άλλης.

Μέθοδοι επιβεβαίωσης αποτελεσμάτων ποιοτικής έρευνας

- **Επαλήθευση:** από τους συμμετέχοντες στη ποιοτική έρευνα.
- Ο ερευνητής αναλύει τις συνεντεύξεις και παρουσιάζει την τελική ερμηνεία και τα συμπεράσματα στους συμμετέχοντες ώστε να αποφανθούν για τον βαθμό της αλήθειας.

Μέθοδοι επιβεβαίωσης αποτελεσμάτων ποιοτικής έρευνας

- **Ακριβής παράθεση μεθοδολογικών εργαλείων:**
αναλυτική παρουσίαση των μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν.
- Υπάρχει ενδεχόμενο τα μεθοδολογικά εργαλεία που χρησιμοποιούν οι ερευνητές να διαμορφώσουν τα αποτελέσματα, ώστε να αποφευχθούν οι ασάφειες.

Μέθοδοι επιβεβαίωσης αποτελεσμάτων ποιοτικής έρευνας

- ▶ **Εξέταση αποκλίσεων:** με σκοπό την ανάδειξη εναλλακτικών ερμηνειών των υπο εξέταση κοινωνικών φαινομένων.
- ▶ Η εξέταση αποκλίσεων διευκολύνει την ερμηνεία των δεδομένων και των αποτελεσμάτων.

Να σημειωθεί ότι...

- ▶ Δεν υπάρχει καμία ουσιαστική αντιπαράθεση ανάμεσα στις ποσοτικές και ποιοτικές μεθόδους.
- ▶ Είτε είναι μια και καθολική η αλήθεια είτε υποκειμενική, είναι θεμιτή η ανακάλυψή της με οποιοδήποτε μέσο.
- ▶ Για παράδειγμα στα κοινωνικά φαινόμενα τα ποσοτικά δεδομένα αποκαλύπτουν κυρίαρχες τάσεις, ενώ τα ποιοτικά τις εξηγούν αναδεικνύοντας διάφορες πτυχές τους.

Η αλήθεια δεν είναι
μονοδιάστατη, αλλά μια
σύνθετη δόμηση και
περιγραφή των φαινομένων
που επιδέχεται πολλές
ερμηνείες, κάθε μία από τις
οποίες δεν είναι αναγκαστικά
ούτε λανθασμένη ούτε ορθή.

Κριτήρια ελέγχου ποιοτικής μεθοδολογίας

- Καινοτομία των υπο διαμόρφωση απόψεων ή θεωριών.
- Η συνάφεια της θεωρίας με τα εμπειρικά δεδομένα.
- Η διάχυση της παραγόμενης γνώσης σε πολλούς επιστημονικούς τομείς.
- Η συμφωνία του κοινωνικού και πολιτισμικού πλαισίου προς τα ευρήματα των ερευνών.

Ένα κίνημα διαλλακτικότητας και μια νέα οπτική

➤ Hammersley (1992), Kirk & Miller (1986)

Η έρευνα αποτελείται από υποκειμενικές απόψεις και αντιλήψεις, οι οποίες προσπαθούν να αντικατοπτρίσουν την πραγματικότητα.

Αυτό όμως δεν αρκεί για να αποδείξει ότι πίσω απ' όλα αυτά δεν υπάρχει μια αλήθεια ανεξάρτητη από τις προσωπικές μας απόψεις για αυτές.

Να μην παραδέχομαι ποτέ τίποτα για αληθινό, αν δεν το ξέρω ολοφάνερα αληθινό· δηλαδή ν' αποφεύγω τη βιασύνη και την προκατάληψη, και να μην περιλαμβάνω στις κρίσεις μου τίποτα παραπάνω απ' ό,τι θα παρουσιάζεται στο νου μου τόσο καθαρά και τόσο ευδιάκριτα ώστε να μη μου δίνεται καμιά ευκαιρία ν' αμφιβάλλω γι' αυτό.

René Descartes, Λόγος περί της μεθόδου.

Βασικά χαρακτηριστικά της Επιστημονικής Έρευνας

Κατηγορίες της επιστημονικής έρευνας

- Ως προς τη **δυνατότητα αξιοποίησης** αποτελεσμάτων: βασική ή εφαρμοσμένη
- Ως προς τον επιδιωκόμενο **σκοπό**: περιγραφική ή ερμηνευτική
- Ως προς τη **μέθοδο**: πειραματική, ιστορική, κλινική, εθνογραφική κ.λπ.
- Ως προς τη **μορφή** και τον **τόπο** διεξαγωγής: ποσοτική, ποιοτική, εργαστηριακή, επιτόπια, βιβλιογραφική.
- Ως προς τη **χρονική διάρκεια** της: συγχρονική ή διαχρονική
- Ως προς τον **αριθμό** των **ερευνητών**: ατομική ή ομαδική
- Ως προς τον **αριθμό** των **εξεταζόμενων** ατόμων: δειγματοληπτική, δημοσκοπική, ή ατομικής περίπτωσης έρευνα.

Χαρακτηριστικά της επιστημονικής έρευνας

- ▶ Η επιστημονική έρευνα ασχολείται με την ανακάλυψη, συγκέντρωση και ανάλυση νέων γνώσεων.
- ▶ Έγκειται στην ικανότητα του ερευνητή να αναλύει, να συγκρίνει, να ταξινομεί και να αξιολογεί φαινόμενα και αντικείμενα που επιθυμεί να μελετήσει.
- ▶ Ο ερευνητής αρνείται τις έτοιμες λύσεις και τις αυθεντίες.
- ▶ Ο ερευνητής δεν καταφεύγει σε σοφιστικά επιχειρήματα, μη ακριβή και παραπλανητικά στοιχεία.
- ▶ Ο επιστημονικός λόγος έχει σκοπό να πληροφορήσει και να εξηγήσει.
- ▶ Ο ερευνητής δεν πρέπει να χαρακτηρίζεται από εμπάθεια αλλά από αντικειμενικότητα.
- ▶ Τα αποτελέσματα της έρευνας δεν αποτελούν τελεσίδικη γνώση.
- ▶ Τα ερευνητικά αποτελέσματα πρέπει να δημοσιοποιούνται.

SCIENCE

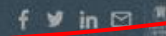
Harvard Professor Under Scrutiny for Alleged Data Fraud

By Evan Nesterak

July 5, 2023

RESEARCH ARTICLE | PSYCHOLOGICAL AND COGNITIVE SCIENCES

Signing at the beginning makes ethics salient and decreases dishonest self-reports in comparison to signing at the end

Lisa L. Shu, Nina Mazar, Francesca Gino, and Max H. Bazerman Authors Info & Affiliations

Edited* by Daniel Kahneman, Princeton University, Princeton, NJ, and approved July 23, 2012 (received for review June 11, 2012)

August 27, 2012 | 109 (38) 15197-15200 | <https://doi.org/10.1073/pnas.1209746109>

THIS ARTICLE HAS BEEN RETRACTED + VIEW RELATED CONTENT +

s? How Dishone
eativity

Είδη ερευνητικών εργασιών

- **Άρθρο:** περιορισμένης έκτασης που δημοσιεύεται σε περιοδικά.
- **Μονογραφία:** απόλυτα εξειδικευμένη εργασία πάνω σε ένα θέμα, δημιουργώντας έναν νέο επιστημονικό χώρο τον οποίο εξαντλεί με συστηματικό τρόπο χωρίς χάσματα.
- **Πραγματεία:** διεξοδική εξέταση ενός θέματος όπου τα αποτελέσματα αποτυπώνονται σε ειδικό σύγγραμμα – πραγματεία.
- **Διδακτορική διατριβή:** εκτεταμένη γραπτή διαπραγμάτευση, εξειδικευμένη πάνω σε ένα θέμα που ανήκει σε έναν ευρύτερο επιστημονικό κύκλο. Χαρακτηρίζεται από πρωτοτυπία και εις βάθος διερεύνηση, χωρίς χάσματα.